

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

С. О. Омельченко

(наказ № 463 від 28.08.20р.)

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ
У ДЕРЖАВНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

УХВАЛЕНО

вченою радою ДДПУ

протокол № 1 від 28.08.2020р.

1. Загальні положення

1.1. Положення про дистанційне навчання у Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет» (далі – Положення) визначає механізм забезпечення здобуття освіти за дистанційною формою, а також використання технологій дистанційного навчання під час організації здобуття освіти за різними формами у Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет» (далі – ДДПУ).

1.2. Це Положення розроблено відповідно до:

Закону України «Про освіту» (від 02.04.2020 р., № 2145-VIII);

Закону України «Про вищу освіту» (від 21.06.2020 р., № 1556-VII);

Закону України «Про авторське право і суміжні права» (від 04.11.2018 р., № 3792-XII);

Закону України «Про інформацію» (від 21.12.2019 р., № 2657-XII);

Закону України «Про Національну програму інформатизації» (від 07.06.2020 р., № 74/98-ВР);

Постанови Кабінету Міністрів України від 14.11.2019 р. № 1756-2001-п «Про затвердження порядку державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір».

Наказу Міністерства освіти і науки України від 30.10.2013 р., № 1518 «Про затвердження Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямами і спеціальностями» (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 31.10.2013 р. за № 1857/24389);

Наказу Міністерства освіти і науки України від 02.12.2004 р., № 903 «Про затвердження правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах» (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 17.01.2005 р., №44/10324);

Положення про Національну освітню електронну платформу (Наказ Міністерства освіти і науки України № 523 від 22.05.2018 р.);

Положення про дистанційне навчання, яке затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. № 466 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 30.04.2013 p. za № 703/23235).

Положення про дистанційну форму здобуття загальної середньої освіти (проект, опублік. 22.06.2020 р.)

Методичних рекомендацій щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти.
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/rekomendacij-shodo-vprovadzhennya-zmishanogo-navchannya-u-zakladah-fahovoyi-peredvishoyi-ta-vishoyi-osviti>

1.3. У Положенні терміни й поняття вживаються у такому значенні:

дистанційна форма навчання – форма організації освітнього процесу, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про здобуття відповідного освітнього ступеня;

технології дистанційного навчання – комплекс освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, які надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання;

інформаційно-комунікаційні (цифрові) технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальної програми (дисципліни), а також забезпечення організації й супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, зокрема мережі Інтернет;

веб-середовище дистанційного навчання – це системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання, управління дистанційним навчанням;

веб-ресурси навчальних програм (дисциплін), дистанційні курси – це систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних програм (дисциплін), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших програмних засобів;

система дистанційного навчання – це програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення дистанційних курсів, призначена для організації освітнього процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу, а також забезпечує авторизований доступ суб'єктів дистанційного навчання до цих курсів;

суб'єкти дистанційного навчання – це особи, які беруть участь в освітньому процесі за дистанційною формою здобуття освіти та/або з використанням технологій дистанційного навчання;

асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо.

синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники одночасно перебувають в електронному освітньому середовищі або спілкуються за допомогою засобів аудіо-, відеоконференції.

1.4. Під дистанційним навчанням розуміється організація освітнього процесу (шляхом використання технологій дистанційного навчання в різних формах здобуття освіти) в умовах віддаленості один від одного його учасників та їх опосередкованої взаємодії в освітньому середовищі, яке функціонує на базі сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.

1.5. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування в освітньому процесі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

1.6. Завданням дистанційного навчання є забезпечення рівних можливостей громадян у реалізації їхнього права на здобуття освіти, присвоєння й підвищення професійної кваліфікації та з урахуванням їхніх здібностей.

1.7. Дистанційне навчання здійснюється відповідно до освітніх програм та має забезпечувати виконання учасниками освітнього процесу - суб'єктами дистанційного навчання державних стандартів вищої освіти.

У разі потреби дистанційне навчання може організовуватися за індивідуальним навчальним планом.

1.8. З метою забезпечення єдиних підходів до створення електронного освітнього середовища вчена рада ЗВО схвалює використання конкретних інформаційно-телекомунікаційних систем (електронних освітніх платформ), сервісів, інструментів, за допомогою яких організовується освітній процес під час дистанційного навчання. Заклад може використовувати державну інформаційно-телекомунікаційну систему (електронну освітню платформу), технічні можливості якої забезпечують дистанційне навчання.

1.9. Дистанційне навчання в ДДПУ реалізується через Центр дистанційного навчання (далі – ЦДН). ЦДН є структурним підрозділом ДДПУ з нормативно-правовою базою, організаційно оформленою структурою, кадровим і матеріально-технічним забезпеченням.

2. Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання

2.1. Технології дистанційного навчання можуть використовуватися під час організації здобуття вищої освіти за різними формами, як за денною, так і заочною.

2.2. Технології дистанційного навчання під час організації здобуття освіти можуть використовуватися для:

- забезпечення вивчення окремих навчальних дисциплін або їх окремих тем;

- забезпечення проведення окремих навчальних занять і консультацій, оцінювання результатів навчання студентів;
- забезпечення проведення підсумкової атестації;
- забезпечення освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, інших обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування закладів освіти.

2.3. Освітній процес в умовах дистанційного навчання може здійснюватися в таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи. Основною формою організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання є самостійна робота.

2.4. Основними видами навчальних занять в умовах дистанційного навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації тощо.

2.4.1. Лекцію, консультацію, семінар проводять зі студентами дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану та розкладу занять.

2.4.2. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, організованих дистанційно, можна забезпечувати через надання відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

2.4.3. Практичне заняття, яке передбачає виконання студентом практичних (контрольних) робіт, може проводитися дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можна виконувати в синхронному режимі, якщо це передбачено робочою програмою навчальної дисципліни.

2.4.4. Лабораторне заняття організовують очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях або дистанційно з використанням віртуальних тренажерів і лабораторій.

2.4.5. До інших видів навчальних занять зараховують ділові ігри, виконання проєктів у групах тощо. Їх можна проводити очно або

дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

2.4.6. Практичну підготовку студентів в умовах дистанційного навчання здійснюють в ДДПУ за окремо затвердженою програмою.

2.4.7. Контрольні заходи з навчальної дисципліни, які передбачені навчальним планом, здійснюються дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій за умови забезпечення аутентифікації студентів. Результати поточного та семестрового контролю зберігаються в електронному вигляді та дублюються на паперових носіях.

2.5. Дистанційне навчання організують і реалізують відповідні кафедри в межах покладених на них повноважень.

Створення та поповнення інформаційних ресурсів (дистанційних курсів) дистанційного навчання здійснюється викладачами, що працюють на відповідних кафедрах. Відповідальність за дистанційний курс несе його автор (автори) та кафедра.

При дистанційному навчанні викладачі самостійно визначають режим (синхронний або асинхронний) проведення навчальних занять.

При цьому певний відсоток навчального часу, передбаченого освітньою програмою, забезпечується в синхронному режимі, регулюється відповідним розпорядженням по ДДПУ.

2.6. Усі дистанційні курси, які завантажуються в систему Moodle ДДПУ, мають попередньо проходити обов'язкову процедуру рецензування якості та змісту курсу та затвердження на засіданні кафедри. Функціонування системи Moodle ДДПУ здійснюється при повному збереженні авторських прав на дистанційні курси.

2.7. Навчально-методичний відділ ДДПУ забезпечує використання в освітньому процесі тільки прорецензованих та затверджених до впровадження дистанційних курсів та проводить внутрішній моніторинг якості дистанційного навчання.

2.8. Запровадження дистанційного навчання в освітній процес ДДПУ дозволяє забезпечити регулярне відстеження результатів навчання здобувачів всіх рівнів та форм навчання, а також надання їм необхідної інформаційної та консультативно-методичної підтримки в освітній діяльності (за потреби).

2.9. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється за шкалою та критеріями, затвердженими в ДДПУ.

Оцінювання результатів навчання здобувачів при дистанційному навчанні може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

2.10. Облік навчальних занять і результатів навчання здобувачів при дистанційному навчанні здійснюється відповідно до розпоряджень ДДПУ. За рішенням вченої ради ДДПУ в організації дистанційного навчання може використовуватися електронний журнал.

Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання здійснюється у межах робочого часу науково-педагогічних та педагогічних працівників. Облік робочого часу та оплата праці науково-педагогічних та педагогічних працівників, які організують дистанційне навчання, здійснюється відповідно до встановлених у ДДПУ для дистанційного навчання норм часу.

Ректорат ДДПУ забезпечує організацію освітнього процесу з використанням дистанційного навчання та здійснення контролю за виконанням освітніх програм. Керівництво ДДПУ може вимагати від працівників підтвердження виконання ними освітньої програми (навчальних планів і навчальних програм) при використанні дистанційного навчання у спосіб, схвалений вченою радою ДДПУ.

Факультети здійснюють організаційну та контролюючу функцію щодо застосування дистанційного навчання на освітніх програмах спеціальностей всіх рівнів вищої освіти; планують та регулюють упровадження технологій

дистанційного навчання; координують управління дистанційним навчанням із Центром дистанційного навчання ДДПУ.

2.12. Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання здійснюється з дотриманням вимог законодавства про освіту, захист персональних даних, а також санітарних правил і норм (щодо формування розкладу навчальних занять, рухової активності, вправ для очей, тривалості виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час).

2.13. Дистанційне навчання організовується для здобувачів, які не мають медичних протипоказань до занять з комп'ютерною технікою.

Дистанційне навчання осіб із особливими освітніми потребами здійснюється з урахуванням індивідуальної програми розвитку та може передбачати залучення допоміжних технологій дистанційного навчання (озвучування даних з екрану, голосове введення тексту, субтитри, клавіатури зі спеціальними можливостями тощо) з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів таких осіб.

2.14. Рішення про використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі ухвалюється вченою радою ДДПУ. Використання технологій дистанційного навчання для вивчення окремих тем з навчальних дисциплін, проведення окремих навчальних занять і консультацій, оцінювання результатів навчання здобувачів може здійснюватися за ініціативою викладача (з відповідним узгодженням розкладу навчальних занять).

Під час дії карантинних обмежень (застосування протиепідемічних заходів) освітній процес у ДДПУ за рішенням вченої ради може організовуватися у спосіб, за якого окремі теми з навчальної дисципліни частиною студентів вивчаються очно, іншою частиною – дистанційно (в асинхронному режимі, з можливістю надання студентам підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі). При цьому для студентів визначається черговість очного та дистанційного навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти.

Під час надзвичайних обставин освітній процес може організовуватися із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу.

3. Забезпечення дистанційного навчання

3.1. Навчально-методичне забезпечення дистанційного навчання охоплює:

- рекомендації з питань організації дистанційного навчання в ДДПУ (щодо розроблення та використання електронних освітніх ресурсів, освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, проведення навчальних занять, оцінювання результатів навчання студентів, внутрішнього моніторингу ефективності дистанційного навчання, координації/модерації дистанційного навчання в ДДПУ, правил безпечної поведінки в мережі Інтернет під час дистанційного навчання тощо);

- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/освітньої програми спеціальності.

3.2. Викладачі, які організовують дистанційне навчання, мають підвищувати свою кваліфікацію щодо використання інформаційно-комунікативних (цифрових) технологій в освітньому процесі шляхом формальної, неформальної або інформальної освіти в порядку, визначеному законодавством та відповідним положенням ДДПУ.

3.3. ДДПУ (крім випадків забезпечення освітнього процесу під час надзвичайних обставин) передбачає у внутрішній системі забезпечення якості освіти механізм моніторингу та контролю якості дистанційного навчання.

3.4. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання охоплює:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-

зв'язку тощо), що забезпечують розроблення, накопичення та ефективно використання електронних освітніх ресурсів, управління освітнім процесом та навчальну взаємодію між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному та асинхронному режимах;

інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускну здатністю каналів, що надає суб'єктам дистанційного навчання цілодобовий доступ до електронних освітніх ресурсів для реалізації освітнього процесу в синхронному та асинхронному режимах;

програмне забезпечення загального та спеціального призначення (зокрема для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах із відкритими кодами;

технічну/сервісну підтримку для забезпечення безперервної роботи платформи дистанційного навчання;

електронні освітні ресурси з навчальних дисциплін, що необхідні для забезпечення дистанційного навчання.

Види електронних освітніх ресурсів, вимоги до них, порядок їх розроблення та впровадження визначаються відповідно до Положення про електронні освітні ресурси, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01 жовтня 2012 року № 1060 (зі змінами).

4. Фінансові відносини у сфері дистанційного навчання

4.1. Фінансування в системі дистанційного навчання здійснюється відповідно до чинного законодавства України.

5. Міжнародне співробітництво у сфері дистанційного навчання

5.1. Головними напрямками міжнародного співробітництва у сфері дистанційного навчання для навчальних підрозділів ДДПУ є:

– участь у проектах і програмах, що спрямовані на входження системи дистанційного навчання України у світову освітню систему з урахуванням

національних інтересів і здобутків вітчизняної освіти, зокрема створення міжнародних віртуальних університетів, до складу яких входять заклади освіти різних країн;

- участь у проєктах і програмах інтегрування національних телекомунікаційних мереж, що задіяні у дистанційному навчанні, у європейські та світові науково-освітні телекомунікаційні мережі;
- проведення спільних наукових досліджень щодо розвитку технологій дистанційного навчання;
- участь у розробленні міжнародних стандартів на технології дистанційного навчання;
- надання послуг, пов'язаних із здобуттям освіти за технологіями дистанційного навчання, іноземним громадянам;
- відрядження за кордон педагогічних, науково-педагогічних працівників та інших фахівців з метою підвищення кваліфікації з дистанційного навчання відповідно до міжнародних договорів України, а також прямих договорів закладу з іноземними партнерами.

5.2. Навчальні підрозділи ДДПУ мають право здійснювати міжнародне співробітництво у сфері дистанційного навчання, укладати відповідні договори, встановлювати прямі зв'язки із закладами освіти іноземних держав, міжнародними організаціями, фондами тощо відповідно до чинного законодавства.

6. Управління системою дистанційного навчання

6.1. Загальне керівництво системою дистанційного навчання здійснює ректор, забезпечуючи: проведення заходів для впровадження дистанційного навчання за всіма освітніми програмами та видами освітньої діяльності; фінансову підтримку дистанційного навчання; контроль якості та мотивацію учасників дистанційного навчання в ДДПУ.

6.2 Оперативне управління дистанційним навчанням здійснює перший проректор з НПР, до функціональних обов'язків якого входить впровадження

в освітній процес та розвиток дистанційного навчання; забезпечення методичної, системотехнічної та матеріально-технічної підтримки дистанційного навчання в ДДПУ; забезпечення внутрішньої атестації розроблених в ДДПУ дистанційних курсів.

6.3 Безпосереднє керівництво дистанційним навчанням здійснює директор Центру дистанційного навчання, до функціональних обов'язків якого входить впровадження та розвиток дистанційного навчання; організація науково-методичної, навчальної, організаційної, профорієнтаційної роботи; забезпечення внутрішньої атестації експертними комісіями, розроблених в ДДПУ дистанційних курсів; підготовка та підвищення кваліфікації викладачів з дистанційної форми навчання.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення вводиться в дію з наступного дня після його затвердження наказом ректора.

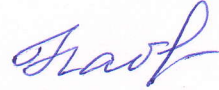
7.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом ректора або наказом ректора за рішенням вченої ради університету або відповідного дорадчого органу. У такому ж порядку Положення скасовується.

7.3. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконання його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

7.4. Визнати таким, що втратило чинність, «Положення про дистанційне навчання у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (введено наказом ректора за рішенням вченої ради університету протокол №5 від 29 січня 2015р.).

РОЗРОБНИКИ ПОЛОЖЕННЯ:

Перший проректор з науково-педагогічної роботи
Директор центру дистанційного навчання

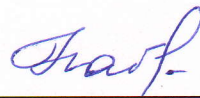
О. Г. Набока

В. В. Глазова

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор з науково-педагогічної роботи

О. Г. Набока